

Δήλωση της ΕΕΔΑ

σχετικά με τις καταγγελίες για άτυπες επαναπροωθήσεις στον Έβρο¹

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, οφείλει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που της αναγνωρίζει ο ιδρυτικός της νόμος, να παρακολουθεί θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου, να φροντίζει για τη δημόσια ενημέρωση και να αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, να εξετάζει την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις του διεθνούς δικαίου για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου εκφέροντας σχετική γνώμη προς τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας. Η ΕΕΔΑ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στον θεσμό της διεθνούς προστασίας και έχει εκδώσει σειρά σχετικών Αποφάσεων και Συστάσεων, συνεχίζει δε να παρακολουθεί στενά τα ζητήματα της παροχής διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα.²

¹ Υιοθετήθηκε από την Ολομέλεια της ΕΕΔΑ στη συνεδρίασή της στις 29.11.2018. Εισηγητής: Σπυρίδων Απέργης, Προεδρεύων Τμήματος Εφαρμογής των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στους Αλλοδαπούς, ΕΕΔΑ.

² Δήλωση ΕΕΔΑ για τις σοβαρές διαστάσεις που έχει λάβει το προσφυγικό/μεταναστευτικό ζήτημα στην Ελλάδα, 16.3.2016, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/prosfigiki_krisi.pdf, Έκθεση ΕΕΔΑ σχετικά με τη συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016 για το προσφυγικό/μεταναστευτικό ζήτημα υπό το πρίσμα του Ν. 4375/2016, 25.4.2016, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/EKTHESI_PROSFYGIKO.pdf, Δήλωση ΕΕΔΑ για την τροπολογία που αλλάζει τη σύνθεση των Ανεξαρτήτων Επιτροπών Προσφυγών, 17.6.2016, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/Dimosia%20dilwsi%20EEDA.pdf,

Η ΕΕΔΑ υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 33 της Σύμβασης για το Καθεστώς των Προσφύγων,³ «καμία συμβαλλόμενη χώρα δεν θα απελαύνει ή θα επαναπροωθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, πρόσφυγες στα σύνορα εδαφών όπου η ζωή ή η ελευθερία αυτών απειλούνται για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων». Το εν λόγω άρθρο κατοχυρώνει την αρχή της μη-επαναπρόωθησης (principle of non-refoulement), η οποία συνιστά την πεμπτούσια της προστασίας των προσφύγων.

Δεδομένου ότι η αναγνώριση του προσφυγικού καθεστώτος έχει αναγνωριστικό και όχι συστατικό χαρακτήρα, το δικαίωμα μη επαναπροώθησης εφαρμόζεται εξίσου σε πρόσφυγες, που επιζητούν να εισέλθουν σε κάποια χώρα και σε αυτούς που έχουν ήδη εισέλθει. Το δικαίωμα μη επαναπροώθησης ενεργοποιείται από τη στιγμή που οι πρόσφυγες εγκαταλείπουν τη χώρα προέλευσης. Η απαγόρευση της επαναπροώθησης σε κίνδυνο διώξης εφαρμόζεται αναφορικά με οποιαδήποτε μορφή επιβαλλόμενης μετακίνησης, συμπεριλαμβανομένης της απέλασης, έκδοσης, άτυπης μεταφοράς και μη-εισοχής στα σύνορα. Η αρχή της μη επαναπροώθησης δεν υπόκειται σε εδαφικούς περιορισμούς, αλλά ισχύει οπουδήποτε το Κράτος ασκεί δικαιοδοσία έστω και *de facto* και εφαρμόζεται ανεξαρτήτως από τον τρόπο και τον τόπο του δρουν τα κρατικά όργανα με την επίσημη ιδιότητά τους. Αν και η αρχή της μη επαναπροώθησης δεν είναι ταυτόσημη με το δικαίωμα εισόδου σε ένα Κράτος, η αρχή της μη απόρριψης στα σύνορα

Δήλωση ΕΕΔΑ με αφορμή την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας των οκτώ τούρκων στρατιωτικών, 20.7.2016, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/dilosi_gia_toys_okto.pdf, Έκθεση ΕΕΔΑ για τις συνθήκες διαβίωσης στα κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας μεταναστών και προσφύγων, Δεκέμβριος 2016, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/kentra_filoxenias_autopsia.pdf, Δήλωση ΕΕΔΑ με αφορμή τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να επανενεργοποιηθεί ο μηχανισμός επιστροφής προσφύγων στο πλαίσιο του συστήματος του Δουβλίνου, 19.12.2016, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/nea_epikairothta/Dublin_statement_gr.pdf, Ανακοίνωση ΕΕΔΑ για με αφορμή την απόφαση του Αρείου Πάγου για τους οκτώ τούρκους στρατιωτικούς, 30.1.2017, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/EEDA_Tourkoi_Stratiwtikoi_Areios_Pagos.pdf, Δήλωση ΕΕΔΑ για την κατάσταση του συστήματος υποδοχής και ασύλου στη χώρα, 22.12.2017, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/Dilosi_EEDA_Asylo.pdf, Ανακοίνωση ΕΕΔΑ για την κατάσταση στα Κέντρα Υποδοχής των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου και ιδίως στη Μόρια της Λέσβου, 15.10.2018, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/prosfuges_metanastes/EEDA%20Anakoinwsi%20Moria%202018.pdf.

³ Βλ. Ν.Δ. 3989/1959 «Περί κυρώσεως της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων» (ΦΕΚ 201/19-26.09.1959, τ. Α'), όπως συμπληρώθηκε με τον Α.Ν. 389/1968 «Περί κυρώσεως του Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης της 31.1.1967 εν σχέσει προς την Νομικήν Κατάστασιν των Προσφύγων» (ΦΕΚ 125/26.4/4.6.1968, τ. Α').

–που θεωρείται ότι εμπεριέχεται στην αρχή μη επαναπροώθησης - συνεπάγεται τουλάχιστον προσωρινή είσοδο για να καθορισθεί το καθεστώς του ατόμου.

Με ιδιαίτερη ανησυχία η ΕΕΔΑ πληροφορείται και παρακολουθεί στενά τη σώρευση σοβαρών καταγγελιών για επαναλαμβανόμενες, άτυπες επαναπροωθήσεις ατόμων που ενδεχομένως χρήζουν διεθνούς προστασίας στην περιοχή του Έβρου.⁴ Ήδη από τον Ιούλιο του 2017, η ΕΕΔΑ, με προηγούμενη Ανακοίνωσή της, επεσήμανε την ανάγκη ταχείας διερεύνησης των σχετικών καταγγελιών.⁵ Ωστόσο, σοβαρές καταγγελίες ατύπων αναγκαστικών επαναπροωθήσεων αλλοδαπών στην Τουρκία από «μασκοφόρους έλληνες αστυνομικούς και συνοριοφύλακες ή (παρα)στρατιωτικούς κομάντος» στην περιοχή του Έβρου εξακολουθούν να καταγράφονται και το 2018, σύμφωνα με όσα αναφέρει στις Προκαταρκτικές Παρατηρήσεις της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης και Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας, μετά την επίσκεψή αυτής στην Ελλάδα (10-19 Απριλίου 2018).⁶

Η ΕΕΔΑ, σε συνέχεια της από Ιουλίου 2017 σχετικής Ανακοίνωσής της, υπενθυμίζει την ανάγκη έγκαιρης και ενδεδειγμένης έρευνας των ως άνω καταγγελιών από τις αρμόδιες αρχές ώστε να προσαχθούν οι τυχόν υπεύθυνοι για τις προαναφερόμενες έκνομες ενέργειες στη δικαιοσύνη και καλεί την Κυβέρνηση να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται πλήρως το δικαίωμα των παράτυπα εισερχομένων αλλοδαπών στην Ελλάδα στην μη επαναπροώθησή τους και στην δυνατότητα να εκθέτουν με κατάλληλο και επαρκή τρόπο τους ισχυρισμούς τους, συμπεριλαμβανομένων τόσο τυχόν αιτήματος διεθνούς προστασίας όσο και

---

⁴ Δελτία Τύπου της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στις 29.5.2017 και 6.6.2017, διαθέσιμα σε <http://www.hlhr.gr/category/%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CF%84%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CF%85%CF%80%CE%BF%CF%85/>, Καταγγελία Δικτύου Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών για παράνομη επαναπροώθηση Σύρων Προσφύγων στον Έβρο στις 26.5.2017, η οποία κοινοποιήθηκε στην ΕΕΔΑ στις 23.6.2017. Αναφορές και μαρτυρίες συστηματικών επαναπροωθήσεων στον Έβρο από εξυπηρετούμενος του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, 20.02.2018, <https://www.gcr.gr/el/ekdoseis-media/ektheseis/reports/item/790-anafores-gia-systimatikes-epanaproothiseis-ston-evro-apo-eksypiretoyomenous-tou-esp>.

⁵ Ανακοίνωση ΕΕΔΑ με αφορμή τις καταγγελίες για παράνομες επαναπροωθήσεις στον Έβρο, Ιούλιος 2017, διαθέσιμη σε http://www.nchr.gr/images/pdf/nea_epikairothta/Anakoinosi_EEDA_Epanaprowthiseis.pdf.

⁶ Preliminary observations made by the delegation of the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) which visited Greece from 10 to 19 April 2018, CPT/Inf (2018) 20, σκ. 24, διαθέσιμες σε <https://rm.coe.int/16808afaf6>.

ισχυρισμών περί τυχόν κινδύνου απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισής τους στο κράτος καταγωγής ή σε Κράτος διέλευσής τους.

29 Νοεμβρίου 2018